

A-15922

Duplum

J. KALLAK

M A T E M A A T I K A
TÄIENDUSVIHIK

II KLASSILE

RK

„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS“

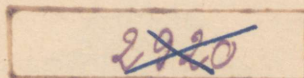
TALLINN, 1946

Duplum

J. KALLAK

M A T E M A A T I K A
TÄIENDUSVIHIK

II KLASSILE

RK

„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS“

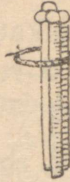
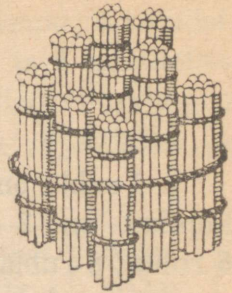
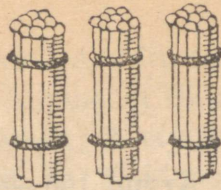
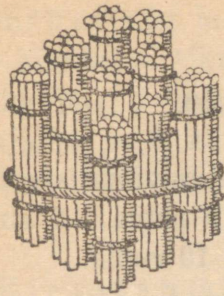
TALLINN, 1946

2.

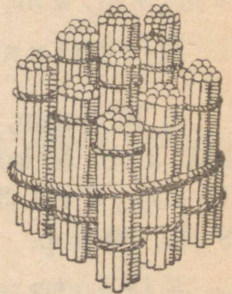
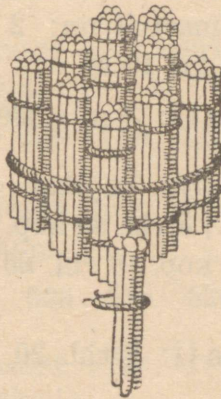
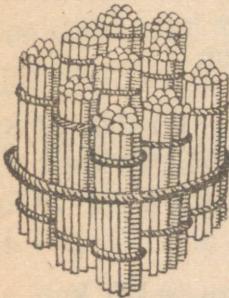

A- 95922

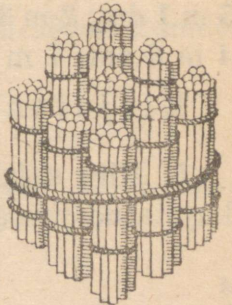
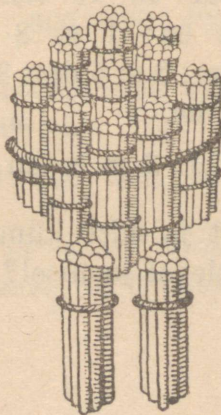
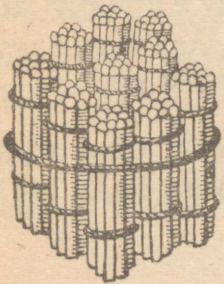
1)

2)

3)

1. Arvud 100 — 1000.

1. 1 rubla on 100 kopikat. Kirjutan vihikusse, mitu kopikat on: 2 rubla; 5 rubla; 9 rubla; 3 rubla; 6 rubla; 8 rubla; 4 rubla; 7 rubla; 10 rubla.

Kirjutan nii: 2 rbl. = 200 kop.

2. 1 meeter on 100 sentimeetrit. Kirjutan vihikusse, mitu sentimeetrit on: 2 m; 4 m; 3 m; 5 m; 7 m; 9 m; 6 m; 8 m; 10 m.

Kirjutan nii: 3 m = 300 cm

3. Kirjutan, mitu kopikat on: 1 rubla 20 kopikat; 3 rbl. 50 kop.; 5 rbl. 80 kop.; 2 rbl. 40 kop.; 4 rbl. 10 kop.; 7 rbl. 30 kop.; 9 rbl. 60 kop.; 6 rbl. 70 kop.; 8 rbl. 90 kop.

Kirjutan nii: 3 rbl. 20 kop. = 320 kop.

4. 1 detsimeeter on 10 sentimeetrit. Kirjutan, mitu sentimeetrit on: 1 m 8 dm (detsimeetrit); 5 m 1 dm; 2 m 3 dm; 9 m 5 dm; 3 m 2 dm; 6 m 9 dm; 4 m 6 dm; 7 m 7 dm.

Kirjutan nii: 2 m 8 dm = 280 cm

5. Mitu sajalist ja mitu kümpelist tikukimpu on kujutatud juuresoleval joonisel? Mitu tikku see on?

6. Kirjutan numbritega, mitu tikku ma saan, kui võtan: 3 sajalist ja 6 kümnelist tikukimpu; 5 sajalist ja 2 kümnelist tikukimpu; 2 sajalist ja 5 kümnelist tikukimpu; 4 sajalist ja 3 kümnelist tikukimpu; 6 sajalist ja 8 kümnelist tikukimpu; 8 sajalist ja 4 kümnelist tikukimpu.

Kirjutan nii:	Sajalisi tiku- kimpe	Kümne- lisi tiku- kimpe	Mitu tikku saan
	7	1	710

7. Kirjutan vihikusse kõik arvud 100-st kümnekaupa edasi kuni 300-ni.

Kirjutan nii: 100 110 120 ...

8. Kirjutan vihikusse kõik arvud 500-st kümnekaupa edasi kuni 700-ni.

Kirjutan nii: 500 510 520 ...

9. Kirjutan vihikusse kõik arvud 500-st kümnekaupa tagasi kuni 300-ni.

Kirjutan nii: 500 490 480 ...

10. Kirjutan vihikusse kõik arvud 900-st kümnekaupa tagasi kuni 700-ni.

Kirjutan nii: 900 890 880 ...

11. Kui liidan kümnelisi sajalistega, siis kirjutan kümnelised sajaliste järele nulli asemele.

Näidis: $200 + 40 = 240$

$100 + 30$	$400 + 20$	$700 + 90$	$500 + 80$
$900 + 50$	$600 + 10$	$300 + 60$	$800 + 70$

12. Kui lahutan arvust kõik ta kümnelised, siis kirjutan nende asemele sajaliste järele nulli.

Näidis: $320 - 20 = 300$

$250 - 50$	$490 - 90$	$180 - 80$	$870 - 70$
$640 - 40$	$710 - 10$	$530 - 30$	$960 - 60$

13. $100 + 50$ $400 + 60$ $900 + 70$ $300 + 10$
 $830 - 30$ $780 - 80$ $650 - 50$ $760 - 60$
 $500 + 90$ $300 + 20$ $500 + 30$ $200 + 80$
 $270 - 70$ $640 - 40$ $490 - 90$ $840 - 40$

14. $500 + 60$ $700 + 40$ $300 + 10$ $900 + 60$
 $280 - 80$ $490 - 90$ $780 - 80$ $650 - 50$
 $800 + 10$ $600 + 20$ $500 + 30$ $400 + 70$
 $350 - 50$ $170 - 70$ $290 - 90$ $120 - 20$

15. Kirjutan vihikusse, mitu kopikat on: 2 rbl. 24 kop.; 5 rbl. 68 kop.; 7 rbl. 42 kop.; 3 rbl. 75 kop.; 6 rbl. 81 kop.; 8 rbl. 53 kop.; 4 rbl. 39 kop.; 9 rbl. 16 kop.

Kirjutan nii: 1 rbl. 97 kop. = 197 kop.

16. Kirjutan, mitu sentimeetrit on: 2 m 5 dm 8 cm; 4 m 2 dm 5 cm; 8 m 3 dm 1 cm; 6 m 1 dm 7 cm; 3 m 7 dm 2 cm; 1 m 6 dm 4 cm; 7 m 9 dm 3 cm; 9 m 8 dm 9 cm.

Kirjutan nii: 5 m 4 dm 6 cm = 546 cm

17. Mitu sajalist ja mitu kümnelist tikukimpu ja mitu ühelist tikku on kujutatud juuresoleval joonisel? Kirjutatan numbritega, mitu tikku see on.

18. Kirjutatan numbritega, mitu tikku ma saan, kui võtan neid: 2 sajalist kimpu, 5 kümnelist kimpu ja 3 üksikut tikku;

5 sajalist kimpu, 8 kümnelist kimpu ja 4 üksikut tikku;

3 sajalist kimpu, 2 kümnelist kimpu ja 5 üksikut tikku;

7 sajalist kimpu, 3 kümnelist kimpu ja 6 üksikut tikku;

9 sajalist kimpu, 6 kümnelist kimpu ja 8 üksikut tikku;

8 sajalist kimpu, 1 kümnelise kimpu ja 7 üksikut tikku.

Kirjutatan nii:	Sajalisi tiku- kimpe	Kümne- lisi tiku- kimpe	Üksi- kuid tikke	Mitu tikku saan
	4	7	2	472

19. Kirjutatan vihikusse kõik arvud 245 kuni 265.
Kirjutatan nii: 245 246 247 ...

20. Kirjutatan vihikusse kõik arvud 417 kuni 437.

21. Kirjutatan vihikusse kõik arvud 772 kuni 792.

22. Kui liidan sajalistega kümnelisi ja ühelisi, siis kirjutan kümnelised sajaliste järele ja ühelised kümneliste järele nullide asemele.

Näidis: $300 + 25 = 325$

$200 + 46$	$400 + 95$	$800 + 19$	$300 + 27$
$700 + 52$	$600 + 64$	$500 + 38$	$900 + 83$

23. Kui lahutan arvust kõik ta kümnelised ja ühelised, siis kirjutan nende asemele kaks nulli, ühe kümneliste ja teise üheliste kohale.

Näidis: $524 - 24 = 500$

$836 - 36$	$254 - 54$	$572 - 72$	$819 - 19$
$195 - 95$	$783 - 83$	$428 - 28$	$647 - 47$

24.

$200 + 63$	$300 + 59$	$100 + 34$	$300 + 68$
$876 - 76$	$821 - 21$	$251 - 51$	$624 - 24$
$400 + 82$	$600 + 97$	$500 + 16$	$400 + 83$
$915 - 15$	$748 - 48$	$842 - 42$	$797 - 97$

25.

$500 + 24$	$300 + 81$	$600 + 18$	$400 + 19$
$195 - 95$	$973 - 73$	$725 - 25$	$648 - 48$
$700 + 52$	$800 + 49$	$500 + 86$	$300 + 71$
$436 - 36$	$267 - 67$	$192 - 92$	$953 - 53$

26. Kirjutan, mitu kopikat on: 2 rbl. 5 kop.; 7 rbl. 9 kop.; 5 rbl. 3 kop.; 3 rbl. 8 kop.; 9 rbl. 2 kop.; 6 rbl. 7 kop.

Kirjutan nii: 4 rbl. 6 kop. = 406 kop.

27. Kirjutan, mitu sentimeetrit on: 8 m 2 cm; 4 m 8 cm; 1 m 5 cm; 3 m 9 cm; 5 m 3 cm; 7 m 1 cm.

Kirjutan nii: 2 m 4 cm = 204 cm

28. Mitu sajalist tikukimpu ja mitu üksikut tikku on kujutatud juuresoleval joonisel? Kirjutan numbritega, mitu tikku see on. Miks kirjutan sajaliste ja üheliste vahele nulli?

29. Kirjutan numbritega, mitu tikku ma saan, kui võtan neid: 3 sajalist kimpu ja 5 üksikut tikku; 5 sajalist kimpu ja 2 üksikut tikku; 4 sajalist kimpu ja 8 üksikut tikku; 7 sajalist kimpu ja 1 üksiku tiku; 2 sajalist kimpu ja 6 üksikut tikku; 8 sajalist kimpu ja 7 üksikut tikku.

Kirjutan
nii:

Sajalisi tiku- kimpe	Üksikuid tikke	Mitu tikku saan
6	4	604

30. Kirjutan vihikusse kõik arvud 395 kuni 415.
Kirjutan nii: 395 396 397 ...

31. Kirjutan vihikusse kõik arvud 497 kuni 517.

32. Kirjutan vihikusse kõik arvud 792 kuni 812.

33. Kui liidan kümnelisi arvuga, milles kümnelisi enne ei ole, siis kirjutan nad sajaliste järele nulli asemele. Kui liidan ühelisi arvuga, milles ühelisi enne ei ole, siis kirjutan nad viimasele kohale nulli asemele.

$$\text{Näidiseid: } 408 + 20 = 428$$

$$560 + 4 = 564$$

$205 + 70$

$490 + 2$

$900 + 7$

$500 + 30$

$680 + 3$

$806 + 50$

$309 + 40$

$760 + 4$

34. Kui lahutan arvust kõik ta kümnelised, siis kirjutatan nende asemele sajaliste järele nulli. Kui lahutan arvust kõik ta ühelised, siis kirjutatan nende asemele viimasele kohale nulli.

$$\text{Näidiseid: } 256 - 50 = 206$$

$$482 - 2 = 480$$

$391 - 90$

$560 - 60$

$926 - 6$

$802 - 2$

$715 - 5$

$154 - 4$

$673 - 70$

$437 - 30$

35. $572 - 70$

$600 + 80$

$107 + 30$

$409 - 9$

$396 - 6$

$400 + 8$

$584 - 4$

$600 + 50$

$905 + 20$

$260 - 60$

$760 + 3$

$240 - 40$

$750 + 9$

$804 - 4$

$398 - 90$

$800 + 5$

36. $209 + 50$

$800 + 60$

$703 + 40$

$800 + 2$

$732 - 2$

$570 - 70$

$365 - 5$

$680 - 80$

$680 + 5$

$307 - 7$

$928 - 20$

$200 + 50$

$493 - 90$

$900 + 4$

$530 + 6$

$407 - 7$

37. Kirjutatan arvud, milles on:

3 sajalist 5 kümnelist 2 ühelist;

7 sajalist 2 kümnelist 5 ühelist;

4 sajalist 9 ühelist;

6 sajalist 3 kümnelist;

9 sajalist 8 ühelist;

2 sajalist;
 5 sajalist 1 kümneline 8 ühelist;
 8 sajalist 6 ühelist;
 1 sajaline 4 kümnelist;
 2 sajalist 9 kümnelist 1 üheline;
 5 sajalist 6 ühelist;
 3 sajalist 7 kümnelist 2 ühelist.

Kirjut an
nii:

Saja- lisi	Küm- nelisi	Ühe- lisi	Saan arvu
6	5	2	652
7		3	703
8	4		840
9			900

38. Kirjut an, mitu sajalist, mitu kümnelist ja mitu ühelist on arvudes: 847 568 210 650 702 904 300 147 800 256 460 209.

Kirjut an
nii:

Arvu	Saja- lisi	Küm- nelisi	Ühe- lisi
652	6	5	2
520	5	2	
108	1		8
400	4		

39. Kirjut an numbrit ega: kakssada nelikümmend kaheksa; viissada kuuskümmend kolm; kolmsada seitsekümmend üheksa; kuussada nelikümmend; kaheksasada kuuskümmend; kakssada seitse; ühek-

sasada kuus; viissada; kolmsada; ükssada kaheksakümmend neli; nelisada seitse.

40. Kirjutan, mitu detsimeetrit on: 10 cm; 20 cm; 50 cm; 90 cm; 30 cm; 60 cm; 80 cm; 40 cm.

Kirjutan nii: 70 cm = 7 dm

41. Kirjutan, mitu kümmelist on: 10 ühelist; 20 ühelist; 50 ühelist; 70 ühelist; 90 ühelist; 30 ühelist; 60 ühelist; 40 ühelist.

Kirjutan
nii:

Ühe- lisi	Küm- nelisi
80	8

42. Kirjutan detsimeetrites ja sentimeetrites: 56 cm; 42 cm; 29 cm; 31 cm; 64 cm; 18 cm; 84 cm; 38 cm; 76 cm; 98 cm; 41 cm; 57 cm.

Kirjutan nii: 69 cm = 6 dm 9 cm

43. Kirjutan, mitu kümmelist ja mitu ühelist on arvudes:

47; 68; 56; 82; 73; 96; 45; 18; 23; 87; 39; 51.

Kirjutan
nii:

	Küm- nelisi	Ühe- lisi
78	7	8

44. Kirjutan, mitu meetrit on 10 dm; 20 dm; 50 dm; 80 dm; 40 dm; 70 dm; 90 dm; 60 dm.

Kirjutan nii: 30 dm = 3 m

Pea n meeles: Igast 10-st ühelisest saab 1 kümnelise.

45. Mitu sajalist on: 10 kümnelist; 30 kümnelist; 50 kümnelist; 70 kümnelist; 90 kümnelist; 20 kümnelist; 60 kümnelist; 80 kümnelist?

46. Kirjutan, mitu meetrit ja mitu detsimeetrit on: 45 dm; 28 dm; 13 dm; 39 dm; 72 dm; 56 dm; 97 dm; 63 dm; 81 dm; 47 dm; 24 dm; 68 dm.

Kirjutan nii: $79 \text{ dm} = 7 \text{ m } 9 \text{ dm}$

47. Mitu sajalist ja mitu kümnelist on: 24 kümnelist; 53 kümnelist; 76 kümnelist; 39 kümnelist; 17 kümnelist; 42 kümnelist; 96 kümnelist; 68 kümnelist; 81 kümnelist; 58 kümnelist; 26 kümnelist; 73 kümnelist?

Pea n meeles: Igast 10-st kümnelisest saab 1 sajalise.

48.	$300 + 60$	$504 - 4$	$750 - 50$	$427 - 20$
	$680 - 80$	$800 + 28$	$500 + 13$	$650 + 9$
	$200 + 4$	$310 - 10$	$409 - 9$	$381 - 81$
	$729 - 29$	$900 + 2$	$600 + 40$	$706 + 30$

49. Kirjutan, mitu detsimeetrit on: 1 m; 2 m; 5 m; 7 m; 3 m; 9 m; 6 m; 8 m.

Kirjutan nii: $4 \text{ m} = 40 \text{ dm}$

50. Mitu kümnelist on 1 sajaline; 2 sajalist; 9 sajalist; 3 sajalist; 7 sajalist; 5 sajalist; 8 sajalist; 6 sajalist?

Pean meeles: Üks sajaline on 10 kümnelist.

2. Peast liitmine ja lahutamine.

51. Koolis oli sügisel 252 õpilast. Hiljem tuli juurde veel 6 õpilast. Mitu õpilast on nüüd koolis?

52. Teises koolis oli 129 õpilast. Neist lahkus aasta jooksul 7 õpilast. Mitu õpilast jäi kooli?

53. Kooperatiivi riulil oli 351 joontega vihikut, aga ruutudega vihikuid oli ainult 8. Kui palju oli joontega ja ruutudega vihikuid kokku?

54. Valgeid vihikuid oli kooperatiivis 349. Neist müüdi 2 ostjale kummalegi 4 vihikut. Mitu valget vihikut jäi järele?

55. Karbis oli 118 sulge. Neist müüdi ära 3 sulge. Mitu sulge jäi karpi?

56. Karbis oli 103 sulge. Sinna pandi juurde veel 5 sulge. Mitu sulge oli nüüd karbis?

57.	$132 + 3$	$264 + 4$	$995 + 3$	$631 + 7$
	$359 - 7$	$718 - 2$	$379 - 8$	$848 - 5$
	$471 + 5$	$523 + 6$	$524 + 2$	$192 + 4$
	$687 - 6$	$846 - 1$	$257 - 3$	$786 - 2$

58.	281 + 6	152 + 5	463 + 5	154 + 4
	539 - 5	796 - 1	729 - 3	576 - 2
	863 + 2	644 + 3	282 + 7	315 + 3
	378 - 7	927 - 4	647 - 6	837 - 5

59. Aednik võttis õunapuult 182 õuna. Pärast leidis ta lehtede vahelt veel 8 õuna. Mitu õuna sai aednik sellelt õunapuult?

60. Keldrisse oli pandud 250 õuna. Neist oli mäda-nema läinud 7 õuna. Mitu õuna jäi terveks?

61. Koolis oli 175 õpilast. Tuli juurde 5 õpilast. Mitu õpilast oli nüüd koolis?

62. Õpilaste nimestikus oli 160 õpilast. Neist puudus mitmesugustel põhjustel 9 õpilast. Mitu õpilast oli kohal?

63. Vabrikus oli 456 töolist. Sinna palgati juurde veel 4 töolist. Mitu töolist oli nüüd ses vabrikus?

64. Vabrikus pidi töötama 380 töolist, kuid neist puudus töölt haiguse tõttu 8 töolist. Mitu töolist oli tööl?

65. *Kui saan üheliste liitmisel kümnelise, siis liidan selle kümnelise teiste kümnelistega, aga üheliste kohale kirjutan nulli.*

Näidis: $283 + 7 = 290$

274 + 6	456 + 4	523 + 7	731 + 9
619 + 1	342 + 8	165 + 5	987 + 3

66. Kui pean täiskümmelistest lahutama ühelisi, siis teen ühe kümnelise ühelisteks ja lahutan neist nii mitu ühelist, kui vaja on.

Näidis: $560 - 8 = 552$

180 — 2 790 — 6 640 — 5 560 — 3

430 — 4 350 — 9 270 — 8 820 — 7

67. 274 + 6 158 + 2 467 + 3 351 + 9

680 — 9 760 — 3 270 — 4 580 — 5

427 + 3 341 + 9 146 + 4 823 + 7

590 — 6 910 — 2 930 — 2 790 — 8

68. 267 + 3 729 + 1 922 + 8 243 + 7

640 — 4 580 — 2 560 — 7 490 — 9

471 + 9 315 + 5 356 + 4 611 + 9

190 — 6 850 — 8 780 — 5 870 — 4

69. Lauavirnas oli 287 lauda. Sinna pandi juurde veel 8 lauda. Mitu lauda oli nüüd lauavirnas?

70. Riidas oli 132 lauda. Sealt müüdi ära 9 lauda. Mitu lauda jäi riita?

71. Kirjakandjal oli kotis 258 lihtkirja ja 7 tähtkirja. Mitu kirja on see kokku?

72. Kirjakandjal oli laiali kanda 193 kirja, neist 6 tähtkirja. Mitu lihtkirja oli tal laiali kanda?

73. Sidejaoskonna ametnik pani hommikul müümiseks valmis 568 postmarki. Need müüs ta päeva jooksul kõik ära ja pidi enne õhtut veel ühe lehe post-

marke (100 marki) juurde võtma. Sellest lehest müüs ta 5 postmarki. Mitu postmarki müüs ta päeva jooksul?

74. Sidejaoskonda tuli hommikuse postiga 475 lihtpostisaadetist ja 8 tähtsaadetist. Kui palju tuli mõlemat liiki saadetisi kokku?

75. Ülesande $548 + 7$ lahendan nii:

$$548 + 2 = 550; \quad 550 + 5 = 555$$

Esiti liidan nii palju, et poolik kümme täis saab, pärast liidan ülejäänud osa.

$273 + 9$	$756 + 8$	$627 + 5$	$364 + 8$
$538 + 6$	$489 + 3$	$845 + 7$	$916 + 6$

76. Ülesande $683 - 8$ lahendan nii:

$$683 - 3 = 680; \quad 680 - 5 = 675$$

Esiti lahutan arvust kõik ta ühelised, pärast lahutan ülejäänud osa.

$581 - 4$	$794 - 7$	$615 - 8$	$826 - 9$
$373 - 5$	$462 - 6$	$251 - 3$	$134 - 8$

77.

$258 + 8$	$167 + 7$	$715 + 9$	$386 + 8$
$471 - 3$	$982 - 4$	$571 - 6$	$813 - 5$
$639 + 2$	$346 + 8$	$649 + 3$	$758 + 7$
$823 - 6$	$594 - 5$	$462 - 4$	$937 - 9$

78.

$453 + 9$	$829 + 3$	$797 + 6$	$965 + 9$
$681 - 7$	$162 - 4$	$251 - 3$	$392 - 7$
$378 + 6$	$546 + 9$	$679 + 5$	$548 + 4$
$234 - 5$	$915 - 7$	$483 - 8$	$136 - 8$

79. Heinol oli 192 kopikat. Isa andis talle veel ühe 3-kopikase ja ühe 5-kopikase. Mitu kopikat oli Heinol nüüd?

80. Õiel puudus 3 rublast 5 kopikat. Mitu kopikat oli Õiel?

81. Raamatukogus oli 396 raamatut. Osteti juurde 4 uut raamatut. Mitu raamatut on nüüd raamatukogus?

82. Teises raamatukogus puudus 7 raamatut 500 raamatust. Mitu raamatut oli selles raamatukogus?

83. Kui üheliste liitmisel saab poolik sada täis, siis liidan selle sajalise teiste sajalistega, aga kümneliste ja üheliste kohale kirjutan nullid.

Näidis: $197 + 3 = 200$

$194 + 6$	$691 + 9$	$285 + 5$	$796 + 4$
$598 + 2$	$397 + 3$	$599 + 1$	$493 + 7$

84. Kui pean sajalistest lahutama ühelisi, siis teen ühe sajalise ühelisteks ja lahutan neist nii mitu ühelist, kui vaja on.

Näidis: $300 - 5 = 295$

$300 - 7$	$200 - 4$	$600 - 8$	$900 - 2$
$500 - 9$	$700 - 1$	$400 - 5$	$800 - 6$

85. $195 + 5$ $799 + 1$ $995 + 5$ $793 + 7$
 $300 - 8$ $600 - 7$ $200 - 9$ $400 - 2$
 $892 + 8$ $496 + 4$ $698 + 2$ $194 + 6$
 $500 - 3$ $200 - 1$ $300 - 7$ $500 - 3$

86.	$297 + 3$	$796 + 4$	$198 + 2$	$791 + 9$
	$900 - 4$	$600 - 9$	$800 - 5$	$600 - 3$
	$592 + 8$	$493 + 7$	$992 + 8$	$394 + 6$
	$300 - 5$	$800 - 1$	$500 - 8$	$200 - 7$

87. Kalurite artell müüs nädala jooksul riigile 498 kg räimi, aga 7 kg tarvitas ise ära. Kui suur oli nende nädalane räimesaak?

88. Kalurite artell müüs nädala jooksul riigile 905 kg kala. Seal hulgas oli 8 kg angerjaid, teised kõik olid räimed. Mitu kilo oli räimi?

89. Üks tööline töötas aastas 299 päeva, kusjuures ta puudus haiguse tõttu töölt 9 tööpäeva. Teine tööline ei puudunud ühtegi päeva. Mitu päeva töötas teine tööline aastas?

90. Aastas oli 305 tööpäeva. Tööline puudus haiguse tõttu töölt 6 päeva. Mitu päeva töötas ta sel aastal?

91. Ülesande $398 + 7$ lahendan nii:

$$398 + 2 = 400; \quad 400 + 5 = 405$$

Esiti liidan nii palju, et poolik sada täis saab, pärast liidan ülejäänud osa.

$395 + 7$	$893 + 8$	$298 + 4$	$694 + 9$
$799 + 6$	$597 + 6$	$495 + 7$	$193 + 8$

92. Ülesande $502 - 5$ lahendan nii:

$$502 - 2 = 500; \quad 500 - 3 = 497$$

$201 - 7$	$405 - 8$	$802 - 9$	$302 - 8$
$903 - 5$	$104 - 6$	$506 - 7$	$601 - 5$

93.	298 + 6	497 + 5	599 + 4	396 + 9
	702 - 8	601 - 3	903 - 7	805 - 7
	296 + 5	798 + 6	599 + 4	897 + 8
	401 - 9	304 - 8	605 - 7	902 - 3
94.	395 + 9	299 + 3	395 + 9	798 + 4
	502 - 5	601 - 6	601 - 3	504 - 8
	798 + 8	197 + 8	496 + 6	299 + 2
	403 - 7	804 - 7	903 - 5	802 - 7

95. Meiereisse oli juba toodud 500 liitrit piima. Viimastena tulid veel kaks hilinevad piimatoojat: kumbki tõi 32 liitrit. Mitu liitrit piima toodi sel päeval meiereisse?

96. Teisel päeval toodi meiereisse 690 liitrit piima. Sellest saadeti kahele sööklale kummalegi 45 liitrit. Mitu liitrit piima jäi meiereisse?

97. Laoplatsil oli 200 ruumimeetrit *) küttepuid. Sinna toodi juurde veel 24 koormat, igapähes 2 ruumimeetrit puid. Mitu ruumimeetrit küttepuid oli nüüd laoplatsil?

98. Laoplatsil oli hommikul 364 ruumimeetrit küttepuid. Sealt saadeti päeva jooksul mitmesugustele asutistele 32 koormat, igapähes 2 ruumimeetrit. Mitu ruumimeetrit küttepuid jäi laoplatsile, kui uusi puid sel päeval juurde ei toodud?

*) 1 meetri pikkune ja 1 meetri kõrgune riit meetripikkusi küttepuid.

99. Kooperatiivi laos oli 600 kg petrooleumi. Sinna toodi juurde 3 vaati, igäühes 32 kg petrooleumi. Mitu kilo petrooleumi oli nüüd laos?

100. Kooperatiivi kaupluses oli hommikul 127 kg petrooleumi. Päeva jooksul müüdi 9 ostjale igäühele 3 kg. Mitu kilo petrooleumi jäi järele?

$$101. \quad \begin{array}{lll} 200 + 2 \cdot 17 & 452 - 2 \cdot 4 & 187 + 45 : 9 \\ 645 - 3 \cdot 15 & 759 - 25 : 5 & 563 - 32 : 4 \end{array}$$

$$102. \quad \begin{array}{lll} 927 + 24 : 3 & 600 + 5 \cdot 12 & 259 + 48 : 6 \\ 396 - 32 : 4 & 442 - 3 \cdot 14 & 865 - 13 \cdot 5 \end{array}$$

$$103. \quad \begin{array}{ll} 900 : 3 + 4 \cdot 15 & 4 \cdot 200 - 2 \cdot 4 \\ 800 : 4 + 6 \cdot 12 & 3 \cdot 300 - 3 \cdot 3 \end{array}$$

104. Pioneeride laagris oli 240 pioneeri. Sinna tuli juurde veel 30 pioneeri. Mitu pioneeri oli nüüd laagris?

105. Laagris oli 360 pioneeri. Neist sõitis üks 40 pioneerist koosnev rühm ekskursioonile. Mitu pioneeri jäi laagrisse?

106. Asulas oli 250 maja. Aasta jooksul ehitati juurde 20 uut maja. Mitu maja oli nüüd asulas?

107. Asulas oli 180 maja. Neist oli 30 kahekordset maja, teised olid kõik ühekordsed. Mitu ühekordset maja oli ses asulas?

108. Aednik sai ühel päeval 420 kurki, teisel päeval aga lootis ta saada vähemalt 30 kurki rohkem. Mitu kurki lootis ta saada teisel päeval?

109. Aednikul oli 380 kurki. Ta müüs neist ühele ostjale 20 kurki, teisele 30 kurki. Mitu kurki jäi tal siis veel järele?

110.	$240 + 20$	$120 + 60$	$630 + 50$	$410 + 70$
	$580 - 30$	$370 - 40$	$380 - 40$	$270 - 10$
	$710 + 50$	$450 + 10$	$850 + 30$	$740 + 20$
	$690 - 70$	$890 - 80$	$590 - 60$	$960 - 40$

111.	$930 + 40$	$360 + 20$	$520 + 70$	$830 + 20$
	$590 - 50$	$650 - 30$	$380 - 50$	$940 - 30$
	$270 + 10$	$810 + 80$	$630 + 30$	$150 + 40$
	$480 - 70$	$290 - 60$	$770 - 10$	$280 - 60$

112. Ehituse juures oli ühes hunnikus 240 telliskivi, teises hunnikus oli 60 telliskivi rohkem. Mitu telliskivi oli teises hunnikus?

113. Koormas oli 200 telliskivi. Neist oli 10 vedamisel katki põrunud. Mitu kivi jäi terveks?

114. Riigitalundi õunapuuaias oli 280 õunapuud. Sinna istutati veel 20 õunapuud juurde. Mitu õunapuud oli nüüd ses aias?

115. Aias oli 300 viljapuud. Pirnipuid, ploomipuid ja kirsipuid oli kokku 40, teised olid kõik õunapuud. Mitu õunapuud oli ses aias?

116. Leivatööstuses küpsetati ühel päeval 480 leivapätsi. Järgmisel päeval oli vaja 20 pätsi rohkem küpsetada. Mitu pätsi oli vaja küpsetada järgmisel päeval?

117. Toiduainetekauplusse toodi hommikul 200 leivapätsi. Lõunaajal oli neist veel ainult 80 järel. Mitu leivapätsi oli müüdud?

118. Kui kümneliste liitmisel saan sajalise, siis liidan selle sajalise teiste sajalistega, aga kümneliste kohale kirjutan nulli.

Näidis: $260 + 40 = 300$

$580 + 20$	$350 + 50$	$790 + 10$	$430 + 70$
$140 + 60$	$670 + 30$	$260 + 40$	$810 + 90$

119. Kui pean täissajalistest lahutama kümnelisi, siis teen ühe sajalise kümnelisteks ja lahutan neist nii mitu kümnelist, kui vaja on.

Näidis: $700 - 60 = 640$

$800 - 50$	$300 - 90$	$700 - 20$	$500 - 80$
$200 - 40$	$600 - 30$	$400 - 60$	$900 - 70$

120.

$390 + 10$	$170 + 30$	$570 + 30$	$180 + 20$
$500 - 80$	$200 - 60$	$900 - 90$	$600 - 50$
$750 + 50$	$430 + 70$	$360 + 40$	$240 + 60$
$900 - 20$	$600 - 40$	$700 - 10$	$400 - 30$

121.

$850 + 50$	$640 + 60$	$560 + 40$	$370 + 30$
$700 - 80$	$500 - 20$	$700 - 50$	$400 - 80$
$370 + 30$	$260 + 40$	$310 + 90$	$620 + 80$
$500 - 90$	$400 - 10$	$800 - 30$	$900 - 40$

122. Pesutööstuses õmmeldi ühel päeval 280 paari pesu, aga järgmisel päeval otsustasid töölised 40

paari rohkem õmmelda. Mitu paari pesu otsustasid töölisel õmmelda järgmisel päeval?

123. Pesutööstuse laos oli 950 paari pesu. Sealt saadeti kauplusse müügiks 80 paari. Mitu paari pesu jäi lattu?

124. Punaarmee kauplusest müüdi võitlejaile limonaadi enne lõunat 170 pudelit ja peale lõunat 80 pudelit. Mitu pudelit limonaadi müüdi päeva jooksul?

125. Kaupluses oli 210 pudelit limonaadi. Sellest müüdi päeva jooksul 70 pudelit. Mitu pudelit limonaadi jäi järele?

126. Üks tööline teenis nädalas 190 rubla, aga teine teenis 20 rubla rohkem. Mitu rubla teenis teine tööline nädalas?

127. Tööline teenis nädalas 230 rubla. Sellest kulus tal kütuse ostmiseks 80 rubla. Mitu rubla jäi tal muuks otstarbeks?

128. Ülesande $260 + 80$ lahendan nii:

$$260 + 40 = 300; \quad 300 + 40 = 340$$

Esiti liidan nii palju, et poolik sada täis saab, pärast liidan ülejäänud osa.

$$\begin{array}{cccc} 290 + 30 & 360 + 90 & 170 + 50 & 640 + 80 \\ 580 + 70 & 750 + 80 & 430 + 90 & 180 + 40 \end{array}$$

129. Ülesande $320 - 70$ lahendan nii:

$$320 - 20 = 300; \quad 300 - 50 = 250$$

Esiti lahutan arvust kõik ta kümnelised, pärast lahutan täissajalisest veel nii palju kümnelisi, kui palju esimene kord lahutamata jäi.

	310 — 50	530 — 40	150 — 80	620 — 50
	240 — 90	420 — 70	710 — 30	840 — 60
130.	180 + 40	270 + 50	250 + 90	590 + 60
	510 — 80	450 — 90	410 — 30	930 — 70
	390 + 20	680 + 60	170 + 50	680 + 80
	760 — 70	920 — 30	820 — 40	740 — 90
131.	260 + 90	690 + 70	190 + 20	380 + 40
	710 — 30	920 — 40	510 — 30	720 — 30
	570 + 60	430 + 80	260 + 60	470 + 80
	140 — 50	350 — 60	630 — 90	940 — 70

132. Viljalaos oli 280 kotti rukkeid. Sinna toodi juurde veel kaks autokoormat, kummaski 40 kotti. Mitu kotti oli nüüd viljalaos rukkeid?

133. Vagunis oli 210 kotti nisu. Sealt viidi ära 3 autokoormat. Mitu kotti jäi veel vagunisse, kui igasse koormasse pandi 30 kotti?

134. Veskist veeti 2 autoga leivatööstusse jahu. Esimene auto käis 3 voori ja pani iga kord 30 kotti peale, teine auto käis 2 voori ja pani iga kord 40 kotti peale. Mitu kotti jahu viisid mõlemad autod kokku leivatööstusse?

135. 1 tšervoonets on 10 rubla. Emal oli 10 ühe-tšervoonetsist, 2 kolmetšervoonetsist ja 1 viietšervoonetsine. Mitu rubla oli emal raha?

136. Isal oli 2 viietšervoonetsist, 3 kolmetšervoonetsist ja 7 ühetšervoonetsist. Mitu rubla oli isal raha?

137. Vennal oli 140 rubla. Seal hulgas oli 5 ühetšervoonetsist, teised olid kolmetšervoonetsised. Mitu kolmetšervoonetsist oli vennal?

138. $280 + 3 \cdot 30$ $532 + 8 \cdot 5$ $790 + 80 : 2$

$420 - 4 \cdot 20$ $363 - 72 : 8$ $610 - 90 : 3$

139. $847 + 2 \cdot 20$ $154 + 3 \cdot 10$ $467 + 32 : 4$

$978 - 2 \cdot 30$ $682 - 4 \cdot 15$ $593 - 49 : 7$

140. $6 \cdot 15 + 320 - 70$ $4 \cdot 200 + 60 : 2$

$5 \cdot 12 + 790 - 40$ $6 \cdot 100 - 60 : 3$

141. $14 \cdot 5 + 580 - 90$ $900 : 3 + 5 \cdot 18$

$12 \cdot 7 + 410 - 50$ $800 : 4 - 6 \cdot 15$

142. Ametnikul oli tööhoiukassas 480 rubla. Ta maksis sinna veel juurde 300 rubla. Mitu rubla oli tal nüüd hoiukassas?

143. Töölisel oli tööhoiukassas 575 rubla. Ta võttis välja 200 rubla. Mitu rubla jäi tal hoiukassase?

144. Ema kuupalk oli 320 rubla, aga isa palk oli 200 rubla suurem. Mitu rubla teenis isa kuus?

145. Direktori kuupalk oli 780 rubla. Ta ostis 200 rubla eest riigilaenu pileteid. Mitu rubla jäi tal järele?

146. Mööblivabrikus valmistati ühel päeval 325 tooli, aga teisel päeval 25 tooli vähem. Mitu tooli valmistati seal mõlemal päeval kokku?

147. Mööblivabriku laos oli 645 taburetti. Sealt saadeti 200 taburetti müügile. Mitu taburetti jäi veel lattu?

148.	$270 + 300$	$640 + 200$	$580 - 300$	$460 + 100$
	$510 - 100$	$720 - 400$	$250 + 700$	$830 - 600$
	$750 + 200$	$460 + 500$	$940 - 500$	$180 + 800$
	$980 - 700$	$390 + 600$	$670 - 200$	$720 - 400$

149.	$352 + 500$	$635 - 300$	$156 + 700$	$297 + 500$
	$814 - 600$	$961 - 700$	$875 - 600$	$961 - 400$
	$200 + 173$	$400 + 253$	$300 + 582$	$100 + 349$
	$597 - 400$	$726 - 500$	$632 - 200$	$724 - 100$

150. Klaasivabrikus puhuti pudeleid. Ühel päeval puhuti 250 pudelit, teisel päeval aga 20 pudelit vähem. Mitu pudelit puhuti kahel päeval kokku?

151. Klaasivabriku laos oli 980 pudelit. Sealt saadeti müügile ühte kauplusse 320 pudelit ja teise kauplusse 240 pudelit. Mitu pudelit jäi veel lattu?

152. Kooperatiiv sai ühel päeval 320 joonistusplokki, aga teisel päeval 350 joonistusplokki. Mitu joonistusplokki sai kooperatiiv mõlemal päeval kokku?

153. Kooperatiivis oli 670 joonistusplokki. Sellest müüdi ühele koolile 120 joonistusplokki, aga teisele koolile 130 joonistusplokki. Mitu joonistusplokki jäi siis veel järele?

154. Raamatukaupluses oli esimese õppeaasta lugemikke 210 eksemplari, teise õppeaasta lugemikke 140 eksemplari ja kolmanda õppeaasta lugemikke 230 eksemplari. Mitu eksemplari oli neid lugemikke kokku?

155. Raamatukaupluses oli 380 lugemikku. Neist müüdi ühele koolile 140 eksemplari ja teisele koolile 100 eksemplari. Mitu eksemplari jäi neid siis veel järele?

156. Ülesande $320 + 250$ lahendan nii:

$$320 + 200 = 520; \quad 520 + 50 = 570$$

Enne liidan kümnelised, siis sajalised.

$240 + 310$	$520 + 250$	$430 + 140$	$610 + 260$
$350 + 520$	$260 + 730$	$310 + 170$	$430 + 420$

157. Ülesande $780 - 430$ lahendan nii:

$$780 - 400 = 380; \quad 380 - 30 = 350$$

Enne lahutan kümnelised, siis sajalised.

$580 - 230$	$960 - 740$	$690 - 470$	$870 - 650$
$750 - 510$	$890 - 320$	$470 - 160$	$560 - 340$

158.

$240 + 310$	$130 + 520$	$310 + 630$	$450 + 230$
$670 - 450$	$860 - 240$	$790 - 180$	$580 - 320$
$320 + 510$	$250 + 620$	$140 + 830$	$430 + 210$
$960 - 750$	$790 - 460$	$870 - 340$	$680 - 170$

159.

$150 + 710$	$240 + 530$	$530 + 210$	$250 + 720$
$860 - 340$	$790 - 470$	$990 - 840$	$870 - 150$
$410 + 180$	$320 + 260$	$120 + 630$	$340 + 430$
$970 - 650$	$980 - 320$	$780 - 560$	$690 - 370$

160. Raamatus oli 178 lehekülge. Sellest oli Mannil juba loetud 52 lehekülge. Mitu lehekülge oli veel lugeda?

161. Raamatus oli 186 lehekülge. Ilmaril oli juba loetud 34 lehekülge. Mitu lehekülge oli veel lugeda?

162. Ühel riikulil oli 350 õuna, teisel riikulil 230 õuna. Mitu õuna oli kahel riikulil kokku?

163. Kaupluses oli 650 mandariini. Neist müüdi päeva jooksul 210 mandariini. Mitu mandariini jäi järele?

164. Kaupluses oli 380 mandariini. Neist müüdi ühele ostjale 25, teisele 35 ja kolmandale 40 mandariini. Mitu mandariini jäi siis veel järele?

165. Saima ostis raamatu ja mitmesuguseid muid koolitarbeid. Raamat maksis 240 kopikat ja kõik muud koolitarbed kokku 200 kopikat. Mitu kopikat tuli Saimal selle kauba eest maksta? Mitu rubla ja mitu kopikat see on?

166. *Pean meeles, et liidan sajalised ikka sajalistega, kümnelised kümnelistega ja ühelised ühelistega. Samuti lahutan sajalised ikka sajalistest, kümnelised kümnelistest ja ühelised ühelistest.*

324 + 30	743 + 100	257 + 300	346 + 200
187 - 52	859 - 30	879 - 50	793 - 500
432 + 200	261 + 500	138 + 600	421 + 62
698 - 41	570 - 210	965 - 700	680 - 250

167.	532 + 43	420 + 160	325 + 400	138 + 40
	783 - 500	957 - 5	719 - 500	971 - 700
	365 + 3	248 + 20	542 + 30	254 + 5
	879 - 25	694 - 400	896 - 4	687 - 62

168. Aednikul oli ühes lavas 240 tomatitaimet, teises lavas aga 230 taimet. Mitu tomatitaimet oli mõlemas lavas kokku?

169. Aednikul oli 480 tomatitaimet. Ta müüs neist 4 ostjale igaühele 25 taimet ja viiendale ostjale 50 taimet. Mitu taimet jäi tal siis veel järele?

170. Aednikul oli 1000 kapsataimet müügiks valmis pandud. Ta müüs neist 4 ostjale igaühele 100 taimet. Kõik ülejäänud taimed ta müüs 3 ostjale igaühele ühepalju. Mitu taimet sai iga ostja?

171. Kaupluses oli 178 kg suhkrut. Sellest müüdi ühele ostjale 25 kg ja teisele 23 kg. Mitu kilo suhkrut jäi siis veel järele?

172. Kaupluses oli hommikul 200 kg suhkrut. Sellest oli õhtul veel järele 110 kg. Mitmele ostjale oli päeva jooksul suhkrut müüdud, kui igaühele müüdi 2 kg?

173. Emal oli turule minnes 270 rubla raha kaasas. Ta ostis sealt 3 kg sibulaid, makstes 20 rubla kilost, ja pool kilo võid 80 rubla eest. Mitu rubla jäi emal raha järele?

174.	253 + 4 · 10	430 + 5 · 13	320 + 3 · 17
	675 - 3 · 15	784 - 6 · 9	867 - 4 · 8

175.	$514 + 63 : 7$	$439 + 48 : 6$	$548 + 36 : 6$
	$671 - 81 : 9$	$183 - 96 : 8$	$362 - 72 : 9$
176.	$3 \cdot 18 + 742 - 200$	$420 + 96 : 3 - 40$	
	$6 \cdot 12 + 510 - 60$	$689 - 64 : 2 + 300$	
177.	$420 + 4 \cdot 13 - 100$	$832 + 92 : 4 - 40$	
	$678 - 2 \cdot 17 + 50$	$250 - 75 : 3 + 700$	

3. Kirjalik liitmine ja lahutamine.

178. Ühelt õunapuult saadi 234 õuna, aga teiselt puult 352 õuna. Mitu õuna saadi mõlemalt puult kokku?

179. Kolmelt õunapuult saadi kokku 789 õuna. Ühelt puult saadi 223 õuna, teiselt 241 õuna. Mitu õuna saadi kolmandalt puult?

180. Ühes salves oli otri 436 kg, aga teises salves 312 kg. Mitu kilo otri oli mõlemas salves kokku?

181. Kolmes asulas oli kokku 986 elanikku. Esi-
meses neist oli 344 elanikku, teises 212 elanikku. Mitu
elanikku oli kolmandas asulas?

182. Kirjalikuks liitmiseks ja lahutamiseks kirjutatakse arvud nii üksteise alla, et ühelised oleksid üheliste all, kümnelised kümneliste all ja sajalised sajaliste all. Siis liidatakse ühelised ühelistega, kümnelised kümnelistega ja sajalised sajalistega. Samuti lahutatakse ühelised ühelistest, kümnelised kümnelistest ja sajalised sajalistest.

Näidiseid: 234 498

+ 124 - 253

358 245

325 + 513 134 + 452 351 + 416 145 + 723

786 - 234 978 - 747 678 - 345 797 - 172

452 + 126 243 + 321 413 + 554 562 + 237

897 - 675 669 - 265 986 - 661 869 - 318

183. 354 + 514 213 + 762 132 + 846 214 + 572

968 - 646 897 - 175 675 - 455 768 - 317

145 + 321 421 + 237 456 + 131 321 + 228

786 - 456 679 - 373 987 - 764 899 - 683

184. Ülesande $438 + 216$ lahendan kirjalikult nii:

$\begin{array}{r} 438 \\ + 216 \\ \hline 654 \end{array}$	8 ühelist + 6 ühelist on 14 ühelist, see on 1 kümneline ja 4 ühelist. 4 ühelist kirjutatakse ühelistele alla, aga 1 kümneline liidatakse koos kümnelistega. Nii saan kokku 5 kümnelist. Selle järgi liidatakse ka sajaliselised, saan 6 sajalist. Kokku saan seega 654.
---	---

326 + 237 517 + 359 639 + 244 157 + 623

724 + 158 245 + 426 448 + 135 915 + 248

185. Raamatukogu kapis oli 248 raamatut, kuna lugejate käes oli 127 raamatut. Mitu raamatut oli ses raamatukogus?

186. Riiulil oli 236 valget vihikut ja 318 joontega vihikut. Kui palju oli mõlemaid vihikuid kokku?

187. Kooperatiivist müüdi ühel nädalal 137 sulge ja järgmisel nädalal 225 sulge. Mitu sulge müüdi mõlemal nädalal kokku?

188.	247 + 328	155 + 126	318 + 268	445 + 345
	536 + 149	264 + 216	539 + 127	238 + 518
	329 + 517	348 + 439	256 + 419	357 + 239
	418 + 235	427 + 345	127 + 636	416 + 176

189.	349 + 126	564 + 218	409 + 238	48 + 229
	427 + 38	36 + 827	567 + 325	173 + 508
	256 + 526	359 + 136	48 + 427	426 + 57
	28 + 754	625 + 49	715 + 68	227 + 349

190. Ülesande 372 + 253 lahendan kirjalikult nii:

$\begin{array}{r} 372 \\ + 253 \\ \hline 625 \end{array}$	<p>Esiteks liidan ühelised. Saan 5 ühelist ja kirjutatan need üheliste alla. Siis liidan kümnelised. Saan 12 kümnelist, see on 1 sajaline ja 2 kümnelist. 2 kümnelist kirjutatan kümneliste alla, aga 1 sajalise liidan koos sajalistega. Nii saan 6 sajalist ja kirjutatan need sajaliste alla. Kokku saan seega 625.</p>
---	--

456 + 281	173 + 362	284 + 563	694 + 271
673 + 142	361 + 485	593 + 234	472 + 185

191. Mööblitööstuses valmistati nädala jooksul 362 tooli. Järgmisel nädalal otsustati 30 tooli rohkem valmistada. Mitu tooli valmistati mööblitööstuses mõlemal nädalal kokku?

192. Klaasivabrikus puhuti ühel päeval 273 pudelit. Järgmisel päeval puudus üks tööline ja seetõttu puhuti 20 pudelit vähem. Mitu pudelit puhuti mõlemal päeval kokku?

193. Laoplatsil oli 452 ruumimeetrit kuusepuid ja 273 ruumimeetrit kasepuid. Mitu ruumimeetrit oli mõlemat liiki puid kokku?

194.	251 + 382	583 + 345	364 + 571	486 + 252
	463 + 154	264 + 473	182 + 643	653 + 175
	375 + 263	671 + 196	553 + 354	395 + 382
	194 + 632	452 + 284	291 + 465	173 + 544

195.	547 + 291	86 + 242	653 + 85	162 + 356
	73 + 382	293 + 485	464 + 173	385 + 52
	456 + 173	867 + 51	92 + 254	253 + 284
	781 + 94	342 + 584	563 + 265	87 + 851

196. Ülesande 478 + 256 lahendan kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 478 \\ + 256 \\ \hline 734 \end{array}$$

Esiteks liidan ühelised. Saan 14 ühelist, see on 1 kümneline ja 4 ühelist. 4 ühelist kirjutan üheliste alla, aga 1 kümnelise liidan koos kümnelistega. Kümneliste liitmisel saan 13 kümnelist, see on 1 sajaline ja 3 kümnelist. 3 kümnelist kirjutan kümneliste alla, aga 1 sajalise liidan koos sajalistega. Sajaliste liitmisel saan 7 sajalist ja kirjutan need sajaliste alla. Saan seega kokku 734.

376 + 287	567 + 379	689 + 254	157 + 643
724 + 198	245 + 466	498 + 135	985 + 248

197. Talunik viis meiereisse ühel nädalal 258 kg piima. Teisel nädalal ta lootis 18 kg rohkem viia. Mitu kilo piima lootis ta meiereisse viia mõlemal nädalal kokku?

198. Uusmaasaaja viis kooperatiivi kaks koormat kartuleid. Ühes koormas oli 498 kg, aga teises koormas oli üks 50-kilone kott vähem. Mitu kilo kartuleid oli mõlemas koormas kokku?

199. Kooperatiivist müüdi leivajahu ühel päeval 137 kg, teisel päeval 226 kg ja kolmandal päeval 368 kg. Mitu kilo leivajahu müüdi kooperatiivist kolmel päeval kokku?

200. Isa sai kuus 498 rubla palka. Jaanuaris sai ta kõik palga kätte, aga veebruaris ta puudus haiguse tõttu pikemat aega töölt ja sellepärast võeti ta palgast 86 rubla maha. Mitu rubla sai ta kahel nimetatud kuul palka kätte?

201. $275 + 358$ $159 + 764$ $476 + 359$ $543 + 297$
 $684 + 168$ $337 + 595$ $187 + 645$ $754 + 89$
 $596 + 275$ $768 + 46$ $369 + 274$ $238 + 476$
 $468 + 473$ $695 + 168$ $868 + 76$ $469 + 153$

202. $476 + 197$ $398 + 375$ $285 + 79$ $176 + 368$
 $85 + 866$ $148 + 636$ $658 + 176$ $497 + 34$
 $269 + 548$ $76 + 764$ $364 + 285$ $538 + 277$
 $657 + 259$ $724 + 96$ $49 + 853$ $86 + 549$

203. $287 + 164 + 52$ $478 + 359 + 284$
 $695 + 87 + 149$ $69 + 576 + 395$

$356 + 95 + 478$
 $143 + 648 + 67$

Arvutan niiviisi:

287

164

52

$$\begin{array}{r} 204. \quad 574 + 75 + 168 \quad 293 + 358 + 86 \\ \quad 248 + 156 + 43 \quad 78 + 645 + 124 \\ \quad 474 + 58 + 265 \\ \quad 537 + 284 + 63 \end{array}$$

205. Ülesande 572 — 238 lahendan kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 572 \\ - 238 \\ \hline 334 \end{array}$$

Et 2 ühelisest ei saa lahutada 8 ühelist, siis võtan 1 kümnelise ja teen ühelisteks. Nii saan kokku 12 ühelist. Kümneliste peale panen punkti. See tähendab, et seal on nüüd 1 kümneline vähem. Nüüd lahutan 12 ühelisest 8 ühelist, saan 4 ühelist ja kirjutan need üheliste alla. Selle järgi lahutan 6 kümnelisest 3 kümnelist ja lõpuks 5 sajalisest 2 sajalist. Saan nii 334.

$$\begin{array}{r} 792 - 238 \quad 863 - 329 \quad 652 - 235 \quad 783 - 326 \\ 571 - 146 \quad 984 - 517 \quad 871 - 654 \quad 695 - 419 \end{array}$$

206. Raamatukogus oli 752 raamatut. Neist oli lugejate käes 235, teised olid kõik kapis. Mitu raamatut oli kapis?

207. Riulil oli 483 vihikut. Ruutudega vihikuid oli 135, teised olid kõik valged vihikud. Mitu valget vihikut oli riulil?

208. Kooperatiivist müüdi kahel päeval kokku 382 vihikut. Neist müüdi esimesel päeval 125 vihikut. Mitu vihikut müüdi teisel päeval?

209.	872 — 326	956 — 518	693 — 237	874 — 326
	594 — 158	472 — 136	951 — 785	552 — 214
	681 — 432	843 — 625	782 — 453	391 — 157
	763 — 247	584 — 359	465 — 128	683 — 435
210.	981 — 127	694 — 479	563 — 316	454 — 125
	273 — 56	386 — 47	285 — 37	183 — 27
	741 — 315	857 — 228	954 — 728	681 — 432
	182 — 38	472 — 55	396 — 69	795 — 78

221. Ülesande 628 — 356 lahendan kirjalikult nii:

Esiteks lahutan 8 ühelisest 6 ühelist, saan 2 ühelist ja kirjutan need üheliste alla. Et 2 kümnelisest ei saa lahutada 5 kümnelist, siis võtan 1 sajalise ja teen kümnelisteks. Nii saan kokku 12 kümnelist. Sajaliste peale panen punkti. See tähendab, et seal on nüüd 1 sajaline vähem. Nüüd lahutan 12 kümnelisest 5 kümnelist, saan 7 kümnelist ja kirjutan need kümneliste alla. Lõpuks lahutan 5 sajalisest 3 sajalist, saan 2 sajalist ja kirjutan need sajaliste alla. Saan nii 272.

628	629 — 253	916 — 672	859 — 465	768 — 294
— 356	748 — 591	437 — 184	517 — 342	926 — 153
<u>272</u>				

212. Jalatsite tööstus kohustus kahe nädalaga valmistama 728 paari jalatseid. Esimesel nädalal jõuti valmistada 375 paari. Mitu paari pidi tööstus valmistama järgmisel nädalal?

213. Klaasivabrikus puhuti nädala jooksul 816 pudelit. Neist oli liitritelisi pudeleid 523, teised olid kõik pooleliitritelised. Kui palju puhuti pooleliitritelisi pudeleid?

214. Laoplatsil oli 528 ruumimeetrit küttepuid. Kasepuid oli 245 ruumimeetrit, teised olid kõik kuusepuud. Mitu ruumimeetrit oli kuusepuid?

215. $615 - 243$ $549 - 184$ $437 - 185$ $835 - 351$
 $428 - 165$ $866 - 696$ $959 - 764$ $619 - 425$
 $937 - 582$ $312 - 151$ $778 - 592$ $328 - 173$
 $756 - 371$ $628 - 257$ $546 - 273$ $936 - 552$

216. $528 - 76$ $847 - 485$ $425 - 65$ $857 - 182$
 $469 - 182$ $359 - 84$ $634 - 371$ $529 - 47$
 $615 - 234$ $978 - 582$ $869 - 95$ $472 - 282$
 $736 - 63$ $516 - 53$ $748 - 256$ $615 - 93$

217. Ülesande 724 — 268 lahendan kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} \dots \\ 724 \\ - 268 \\ \hline 456 \end{array}$$

Et 4 ühelisest ei saa lahutada 8 ühelist, siis võtan 1 kümnelise ja teen ühelisteks. Nii saan kokku 14 ühelist. Kümneliste peale panen punkti. Nüüd lahutan 14 ühelisest 8 ühelist, saan 6 ühelist. Et 1 kümnelisest ei saa lahutada 6 kümnelist, siis võtan 1 sajalise ja teen kümnelisteks. Nii saan kokku 11 kümnelist. Sajaliste peale panen punkti. Edasi lahutan 11 kümnelisest 6 kümnelist, saan 5 kümnelist. Lõpuks lahutan 6 sajalisest 2 sajalist, saan 4 sajalist. Kokku saan seega 456.

623 — 357	951 — 785	546 — 298	631 — 185
812 — 269	735 — 178	823 — 446	912 — 539

218. Talunik viis meiereisse kolmel nädalal kokku 642 kg piima. Esimesel nädalal ta viis 216 kg, teisel nädalal aga 198 kg. Mitu kilo piima viis ta kolmandal nädalal?

219. Talunik kohustus müüma kooperatiivile 950 kg kartuleid. Esimese koormaga viis ta 312 kg, teise koormaga 286 kg. Mitu kilo ta pidi viima kolmanda koormaga?

220. Kraavikaevajad otsustasid kolme nädalaga kaevata 720 m kraavi. Esimesel nädalal nad kaevasid 197 m, teisel nädalal 250 m. Mitu meetrit pidid nad kaevama kolmandal nädalal?

221. Isal oli vaja kolme kuuga koguda 850 rubla. Esimese kuuga ta kogus 295 rubla, teise kuuga 300 rubla. Mitu rubla pidi ta koguma kolmandal kuul?

222.	615 — 347	923 — 235	513 — 357	641 — 363
	831 — 578	460 — 196	912 — 734	524 — 186
	542 — 194	672 — 488	731 — 492	953 — 279
	756 — 489	830 — 669	823 — 645	455 — 297
223.	340 — 162	753 — 485	820 — 576	916 — 729
	524 — 256	422 — 148	743 — 367	630 — 489
	912 — 887	813 — 574	552 — 194	314 — 158
	635 — 397	634 — 468	423 — 255	835 — 597

224. Laoruumis oli alumisel riiulil 196 konservi-karpi, keskmisel riiulil oli 18 karpi vähem kui alu-

misel, aga ülemisel riiulil oli 27 karpi rohkem kui keskmisel. Mitu konservikarpi oli kolmel riiulil kokku?

225. Kolmele riiulile taheti mahutada 620 biskviidipakki. Alumisele riiulile mahtus neid 212, keskmisele 24 pakki vähem. Mitu biskviidipakki tuli mahutada ülemisele riiulile?

226. 1 kilogramm (kg) on 1000 grammi (g). Apteegis oli 2 kg kummeliteed. Sellest müüdi ühel päeval 425 g, teisel päeval aga 475 g. Mitu kilo ja mitu grammi kummeliteed jäi siis veel järele?

Märkus: Teen ühe kilo grammideks ja lahutan sealt nii palju, kui vaja on.

227. Lapsed kogusid ja kuivatasid kummeliõisi. Ainol oli neid juba kuivatatud 410 g, Maimul 75 g vähem kui Ainol ja Õiel 50 g vähem kui Maimul. Kui palju kummeliõisi olid kuivatanud kõik kolm last kokku?

228. Kauplusse toodi hommikul 3 kg pärmi. Sellest müüdi enne lõunat 525 g ja peale lõunat 475 g. Mitu kilo pärmi jäi järele?

229. Kaupluses oli pool kilo pärmi. Sellest müüdi 3 ostjale igäühele 25 g ja 4 ostjale igäühele 20 g. Mitu grammi pärmi jäi järele?

230.	$\overline{368} + 274$	$485 + 398$	$465 + 257$	$297 + 645$
	$713 - 165$	$824 - 489$	$912 - 334$	$734 - 174$
	$269 + 547$	$179 + 653$	$379 + 158$	$157 + 794$
	$931 - 756$	$557 - 268$	$821 - 469$	$646 - 354$

231. $265 + 337$ $398 + 542$ $376 + 128$ $95 + 617$
 $924 - 215$ $731 - 696$ $923 - 579$ $851 - 246$
 $87 + 459$ $673 + 87$ $287 + 493$ $468 + 332$
 $816 - 128$ $542 - 73$ $710 - 381$ $649 - 55$
232. $128 + 47 + 569$ $284 + 356 + 76$
 $86 + 137 + 286$ $468 + 73 + 275$

 $59 + 584 + 176$
 $284 + 319 + 93$
233. $475 + 58 + 167$ $365 + 187 + 82$
 $73 + 148 + 527$ $648 + 83 + 156$

 $68 + 459 + 285$
 $374 + 67 + 428$
234. $7 \cdot 12 + 456$ $72 : 2 + 569$ $324 - 8 \cdot 12$
 $9 \cdot 16 + 278$ $81 : 3 + 683$ $732 - 6 \cdot 17$
235. $247 + 4 \cdot 23 - 195$ $596 + 84 : 3 - 358$
 $386 - 3 \cdot 29 + 542$ $913 - 92 : 4 + 75$

4. Peast korrutamine ja jagamine.

236. Riide meeter maksis 40 rubla. Mitu rubla maksab 3 m; 4 m; 6 m; 8 m seda riidet?

237. Osteti 4 m riidet ja maksti selle eest 240 rubla. Mitu rubla maksis meeter?

238. Isa ostis 4 m riidet, makstes 90 rubla meetrist. Arve tasumiseks andis ta 8 viietšervoonetsist raha. Mitu rubla sai ta tagasi?

239. Ema ostis turult 4 kg loomaliha. Ta andis arve tasumiseks 2 kümnetšervoonetsist raha ja sai tagasi 80 rubla. Mitu rubla maksis liha kilo?

240. Mootorrattur sõitis esimese 3 tunniga 80 km tunnis ja ülejäänud 4 tunniga 70 km tunnis. Mitu kilomeetrit jõudis ta kogu selle ajaga edasi?

241. Mootorratturil oli sõita 450 km. Esimese 3 tunniga ta sõitis 70 km tunnis. Ülejäänud maa sõitmiseks kulus tal veel 4 tundi. Mitu kilomeetrit sõitis ta siis tunnis?

242. 1 tund on 60 minutit. Mitu minutit on 2 tundi? Mitu minutit on 3 tundi 20 minutit? — 4 tundi 50 minutit? — 8 tundi 30 minutit?

243. Ülesande $4 \cdot 70$ lahendan nii:

$$4 \cdot 7 \text{ k.} = 28 \text{ k.} = 280$$

$3 \cdot 40$	$4 \cdot 60$	$5 \cdot 30$	$4 \cdot 40$
$2 \cdot 60$	$2 \cdot 80$	$3 \cdot 70$	$5 \cdot 50$

244. Ülesande $270 : 9$ lahendan nii:

$$27 \text{ k.} : 9 = 3 \text{ k.} = 30$$

$120 : 3$	$240 : 3$	$180 : 2$	$350 : 5$
$160 : 4$	$150 : 5$	$120 : 4$	$160 : 2$

245.

$3 \cdot 90$	$120 : 6$	$3 : 80$	$280 : 7$
$8 \cdot 30$	$450 : 9$	$8 \cdot 50$	$320 : 4$
$7 \cdot 20$	$240 : 4$	$6 : 30$	$630 : 9$
$9 \cdot 80$	$640 : 8$	$4 \cdot 70$	$240 : 8$

246.	7 · 60	180 : 9	3 · 70	420 : 6
	9 · 70	450 : 5	7 · 80	630 : 7
	5 · 80	420 : 7	9 · 40	300 : 5
	6 · 40	400 : 8	3 · 50	810 : 9
247.	9 · 60	560 : 8	9 · 30	540 : 6
	4 · 80	240 : 6	7 · 90	360 : 6
	7 · 70	350 : 7	2 · 90	270 : 9
	7 · 40	400 : 5	7 · 50	540 : 9
248.	6 · 60	480 : 8	8 · 90	320 : 8
	6 · 90	300 : 6	4 · 80	720 : 8
	8 · 60	720 : 9	6 · 70	360 : 9
	5 · 60	350 : 5	8 · 70	560 : 7

249. Mitu muna mahub 4 kasti, kui igasse kasti pakkida 120 muna? Mitu muna mahub 3; 5; 7 sama suurde kasti?

250. Kahte kasti oli pakitud 280 muna, kummassegi ühepalju. Mitu muna oli pakitud kummassegi kasti?

251. Tööliste artell sillutas nädala 2 esimesel päeval iga päev 107 m maanteed ja ülejäänud 4 päeval iga päev 106 m. Mitu meetrit maanteed sillutasid nad nädala jooksul?

252. Järgmise nädala jooksul jõudis sama artell sillutada kokku 626 m teed. Esimesel 2 päeval nad sillutasid iga päev 105 m. Mitu meetrit sillutasid nad päevas ülejäänud 4 päeval?

253. Aednikul oli 3 lavas igauhes 240 tomatitaimet. Nädala jooksul müüs ta neist 520 taimet. Mitu taimet jäi tal siis veel järele?

254. Aednikul oli kolmes lavas kokku 610 kurgitaimet. Ühes neist oli 192 taimet, aga kahes ülejäänud lavas kummaski ühepalju. Mitu taimet oli kummaski lavas?

255. Ülesande $3 \cdot 250$ lahendan nii:

$$3 \cdot 200 = 600; \quad 3 \cdot 50 = 150; \quad 600 + 150 = 750$$

$$5 \cdot 120 \quad 3 \cdot 230 \quad 4 \cdot 130 \quad 5 \cdot 150$$

$$9 \cdot 110 \quad 2 \cdot 440 \quad 6 \cdot 120 \quad 7 \cdot 110$$

256. Ülesande $4 \cdot 206$ lahendan nii:

$$4 \cdot 200 = 800; \quad 4 \cdot 6 = 24; \quad 800 + 24 = 824$$

$$3 \cdot 304 \quad 6 \cdot 107 \quad 4 \cdot 206 \quad 5 \cdot 103$$

$$2 \cdot 408 \quad 8 \cdot 102 \quad 7 \cdot 105 \quad 9 \cdot 104$$

257. Ülesande $720 : 3$ lahendan nii:

$$72 \text{ k.} : 3 = 24 \text{ k.} = 240$$

$$480 : 2 \quad 520 : 4 \quad 960 : 2 \quad 720 : 6$$

$$360 : 3 \quad 750 : 5 \quad 450 : 3 \quad 920 : 4$$

258. Ülesande $432 : 4$ lahendan nii:

$$400 : 4 = 100; \quad 32 : 4 = 8; \quad 100 + 8 = 108$$

$$416 : 2 \quad 618 : 3 \quad 612 : 6 \quad 927 : 9$$

$$530 : 5 \quad 824 : 4 \quad 816 : 2 \quad 735 : 7$$

$$259. \quad 2 \cdot 260 \quad 320 : 2 \quad 2 \cdot 209 \quad 624 : 6$$

$$4 \cdot 180 \quad 420 : 3 \quad 5 \cdot 107 \quad 412 : 2$$

$$3 \cdot 240 \quad 560 : 4 \quad 3 \cdot 205 \quad 820 : 4$$

$$5 \cdot 130 \quad 780 : 6 \quad 6 \cdot 103 \quad 915 : 3$$

260.	7 · 120	621 : 3	9 · 107	660 : 6
	5 · 108	920 : 4	6 · 130	945 : 9
	3 · 260	612 : 2	4 · 209	721 : 7
	2 · 307	850 : 5	2 · 308	750 : 3
261.	2 · 406	848 : 8	6 · 140	810 : 3
	4 · 160	540 : 3	9 · 109	520 : 5
	7 · 108	525 : 5	2 · 450	840 : 4
	3 · 310	818 : 2	4 · 208	742 : 7
262.	2 · 230	480 : 4	6 · 106	624 : 3
	4 · 207	814 : 2	3 · 320	680 : 4
	5 · 140	945 : 9	8 · 104	972 : 9
	3 · 308	560 : 2	4 · 203	280 : 2

263. Kuult õunapuult saadi kokku 258 kg õunu. Mitu kilo õunu saadi keskmiselt igalt puult?

264. Mitu kilo õunu saadi kokku, kui 8 õunapuult saadi igäühelt keskmiselt 32 kg ja ülejäänud 4 õunapuult igäühelt 48 kg?

265. Leivatööstuse auto vedas jahu veskist laoruumi. Enne lõunat ta käis 3 voori ja tõi iga vooriga 64 kotti, aga peale lõunat ta käis 4 voori ja tõi iga vooriga 62 kotti. Mitu kotti jahu tõi ta päeva jooksul?

266. Leivatööstuse auto tõi päeva jooksul tööstusele 524 kotti jahu. Enne lõunat ta käis 7 voori ja tõi iga vooriga 38 kotti. Peale lõunat ta käis 6 voori. Mitu kotti ta tõi peale lõunat iga vooriga?

267. Leivatööstuse laos oli kahes virnas kokku 210 kotti jahu, kusjuures suuremas virnas oli 30

kotti rohkem kui väiksemas. Mitu kotti oli kummaski virnas?

268. Ülesande $8 \cdot 43$ lahendan nii:

$$8 \cdot 40 = 320; \quad 8 \cdot 3 = 24; \quad 320 + 24 = 344$$

$$7 \cdot 24 \quad 2 \cdot 75 \quad 5 \cdot 37 \quad 6 \cdot 74$$

$$3 \cdot 86 \quad 4 \cdot 63 \quad 8 \cdot 32 \quad 9 \cdot 42$$

269. Ülesande $292 : 4$ lahendan nii:

$$28 \text{ k.} : 4 = 7 \text{ k.} = 70; \quad 12 : 4 = 3; \quad 70 + 3 = 73$$

$$172 : 2 \quad 324 : 6 \quad 265 : 5 \quad 378 : 9$$

$$336 : 4 \quad 171 : 3 \quad 496 : 8 \quad 364 : 7$$

270. $2 \cdot 74 \quad 365 : 5 \quad 5 \cdot 43 \quad 128 : 2$

$$4 \cdot 83 \quad 186 : 2 \quad 8 \cdot 62 \quad 420 : 5$$

$$7 \cdot 35 \quad 292 : 4 \quad 6 \cdot 54 \quad 294 : 7$$

$$3 \cdot 56 \quad 258 : 6 \quad 9 \cdot 43 \quad 192 : 3$$

271. $8 \cdot 24 \quad 282 : 3 \quad 6 \cdot 42 \quad 432 : 8$

$$6 \cdot 65 \quad 376 : 4 \quad 5 \cdot 65 \quad 558 : 9$$

$$4 \cdot 47 \quad 648 : 9 \quad 7 \cdot 63 \quad 168 : 4$$

$$2 \cdot 96 \quad 465 : 5 \quad 3 \cdot 94 \quad 255 : 3$$

272. $8 \cdot 83 - 2 \cdot 96 \quad 224 : 7 + 736 : 8$

$$9 \cdot 72 - 3 \cdot 87 \quad 828 : 9 + 256 : 6$$

M ä r k u s: Enne korrutan ja jagan, siis lahutan ja liidan.

273. 7 vagunis oli kokku 364 istekohta. Mitu istekohta on 9 samasuguses vagunis?

274. Reisijaterongis oli 8 suuremat ja 6 väiksemat vagunit. Suuremates vagunites oli igapähes 62 iste-

kohta, väiksemates aga igaihes 54 istekohta. Mitu istekohta oli ses rongis?

275. Neli kalurit püüdsid koos 310 kg kalu. 184 kg neist kaladest nad müüsid ära, aga ülejäänud kalad jagasid endi vahel ühetasa. Mitu kilo kalu sai iga kalur?

276. Ühel päeval toodi vaksalisse 72 koormat vilja, teisel päeval aga 3 korda rohkem. Mitu koormat vilja toodi sinna mõlemal päeval kokku?

277. Riigi ostupunkti toodi kahel päeval kokku 320 koormat vilja. Esimesel päeval toodi 36 koormat rohkem kui teisel päeval. Mitu koormat toodi kummalgi päeval?

278. Vaksali laoplatsile toodi ühel päeval 93 koormat tugipuid. Teisel päeval toodi 2 korda rohkem kui esimesel päeval, aga kolmandal päeval 3 korda vähem kui teisel päeval. Mitu koormat toodi kolmel päeval kokku?

$$\begin{array}{lll} 279. & 4 \cdot 90 + 80 & 980 - 4 \cdot 50 & 320 + 7 \cdot 30 \\ & 7 \cdot 60 - 90 & 760 - 6 \cdot 40 & 160 + 3 \cdot 80 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 280. & 810 : 9 + 150 & 120 - 360 : 4 & 540 : 6 + 320 \\ & 360 : 6 + 280 & 230 + 400 : 5 & 630 : 7 + 480 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 281. & 350 - 630 : 9 & 570 - 3 \cdot 90 & 250 + 4 \cdot 60 \\ & 480 + 560 : 8 & 630 - 2 \cdot 80 & 920 - 3 \cdot 50 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 282. & 2 \cdot 120 - 180 : 2 & 5 \cdot 70 + 360 : 3 \\ & 3 \cdot 230 + 240 : 8 & 4 \cdot 50 - 120 : 4 \end{array}$$

5. Kirjalik korrutamine ja jagamine.

283. Ülesande $3 \cdot 232$ lahendan nii:

$$\begin{array}{r} 232 \\ \cdot 3 \\ \hline 696 \end{array}$$

Esiteks korrutan ühelised ja kirjutatan saadud arvu üheliste alla. Siis korrutan kümnelised ja lõpuks sajaliselised. Saadud kümnelised kirjutatan kümneliste kohale ja sajaliselised sajaliste kohale.

$$\begin{array}{cccc} 2 \cdot 243 & 4 \cdot 212 & 3 \cdot 322 & 4 \cdot 121 \\ 3 \cdot 132 & 5 \cdot 111 & 2 \cdot 413 & 6 \cdot 111 \end{array}$$

284. Ülesande $864 : 2$ lahendan nii:

$$\begin{array}{r} 864 : 2 = 432 \\ 8 \\ \hline 6 \\ 6 \\ \hline 4 \\ 4 \\ \hline \end{array}$$

Esiteks jagan sajaliselised ja kirjutatan saadud arvu võrdusmärgi järele. Siis jagan kümnelised ja lõpuks ühelised. Saadud kümnelised kirjutatan kümneliste kohale ja ühelised üheliste kohale.

$$\begin{array}{cccc} 426 : 2 & 884 : 4 & 966 : 3 & 484 : 4 \\ 639 : 3 & 666 : 6 & 846 : 2 & 555 : 5 \end{array}$$

285. Kaupluses müüdi ühel päeval 124 kg leiba, aga teisel päeval 2 korda rohkem. Mitu kilo leiba müüdi mõlemal päeval kokku?

286. Kaupluses müüdi kahel päeval kokku 296 kg leiba, kusjuures teisel päeval müüdi 32 kg rohkem kui esimesel päeval. Mitu kilo leiba müüdi kummalgi päeval?

287. Kolme maja ehitamiseks oli juba kohale veetud 712 palki. Puudus veel 224 palki. Mitu palki oli ette nähtud keskmiselt iga maja ehitamiseks?

288. Ühe silla ehitamiseks kulus 223 kotti tsementi. Mitu kotti tsementi võiks kuluda teise silla ehitamiseks, mis pidi saama esimesest 3 korda pikem?

289. Kahe silla ehitamiseks kulus kokku 795 kotti tsementi. Esimese silla ehitamiseks kulus seda 151 kotti vähem kui teise silla ehitamiseks. Mitu kotti tsementi kulus kummagi silla ehitamiseks?

290. Ühes Punaarmee osas oli 996 võitlejat, teises väeosas oli neid 3 korda vähem. Mitu võitlejat oli teises väeosas?

291.	2 · 113	826 : 2	3 · 232	939 : 3
	4 · 221	663 : 3	4 · 122	882 : 2
	7 · 111	888 : 8	2 · 224	639 : 3
	3 · 132	488 : 4	3 · 321	848 : 4

292.	2 · 243 — 699 : 3	999 : 3 + 4 · 122
	3 · 233 + 848 : 4	842 : 2 — 3 · 113

293. Ülesande 3 · 246 lahendan nii:

246		Esiteks korrutan ühelised: 3 · 6 = 18
· 3		ühelist, see on 1 kümneline ja 8 ühelist. 8
738		ühelist kirjutan joone alla, 1 kümnelise pean
		meeles. Siis korrutan kümmelised: 3 · 4 = 12

kümnelist; $12 + 1 = 13$ kümneist; see on 1 sajaline ja 3 kümnelist. 3 kümnelist kirjutan joone alla üheliste ette, 1 sajalise pean meeles. Lõpuks korrutan sajalised: $3 \cdot 2 = 6$ sajalist; $6 + 1 = 7$ sajalist. Need kirjutan joone alla kümneliste ette. Saan seega 738.

$2 \cdot 378$	$5 \cdot 137$	$4 \cdot 236$	$3 \cdot 194$
$3 \cdot 258$	$7 \cdot 123$	$6 \cdot 124$	$2 \cdot 268$

294. Kaupluses oli 3 suurt vaati petrooleumi, igas vaadis 126 kg. Nädala jooksul müüdi 184 kg petrooleumi. Mitu kilo petrooleumi oli nädala lõpul järel?

295. Klaasivabrikus tehti päeva jooksul 175 kalimat teeklaasi. Odavamaid teeklaase tehti 3 korda rohkem. Mitu teeklaasi tehti klaasivabrikus päeva jooksul?

296. Jalatsite tööstuses tehti nädalas 128 paari saapaid. Kingi tehti 4 korda rohkem. Mitu paari tehti kingi ja saapaid kokku?

297. Metsas saeti maha nädala kahel esimesel päeval iga päev 168 puud, aga ülejäänud 4 päeval iga päev 136 puud. Mitu puud saeti maha nädala jooksul?

298.	$2 \cdot 296$	$7 \cdot 132$	$4 \cdot 228$	$8 \cdot 124$
	$4 \cdot 153$	$5 \cdot 143$	$6 \cdot 128$	$4 \cdot 235$
	$6 \cdot 124$	$8 \cdot 122$	$3 \cdot 185$	$7 \cdot 116$
	$3 \cdot 245$	$2 \cdot 436$	$5 \cdot 127$	$2 \cdot 379$

299.	$3 \cdot 257$	$6 \cdot 137$	$2 \cdot 269$	$3 \cdot 265$
	$5 \cdot 135$	$8 \cdot 118$	$4 \cdot 173$	$7 \cdot 142$
	$2 \cdot 468$	$3 \cdot 178$	$6 \cdot 145$	$5 \cdot 153$
	$4 \cdot 186$	$7 \cdot 124$	$8 \cdot 114$	$2 \cdot 367$

300. Ülesande 735 : 3 lahendan nii:

$$735 : 3 = 245$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ \overline{13} \\ 12 \\ \overline{15} \\ 15 \\ \hline \end{array}$$

Esiteks jagan sajalised: $7 : 3 = 2$ sajalist. Need kirjutan võrdusmärgi järele. Nüüd arvutan, mitu sajalist on juba jagatud: $3 \cdot 2 = 6$ sajalist. Need lahutan 7 sajalisest, siis näen, mitu sajalist jäi jagamata. Selgub, et jagamata jäi veel 1 sajaline. Selle teen kümnelisteks ja kirjutan sinna juurde ka need 3 kümnelist, mis meil enne oli. Nii saan kokku 13 kümnelist.

Nüüd jagan kümnelised: $13 : 3 = 4$ kümnelist. Need kirjutan võrdusmärgi järele kümneliste kohale. Edasi arvutan, mitu kümnelist on seega jagatud: $3 \cdot 4 = 12$ kümnelist. Need lahutan 13 kümnelisest ja saan nii teada, et jagamata on veel 1 kümneline. Selle teen ühelisteks ja kirjutan sinna juurde ka need 5 ühelist, mis meil enne oli. Nii saan kokku 15 ühelist. Ex bibl. univ. Tart.

Nüüd jagan ühelised: $15 : 3 = 5$ ühelist. Need kirjutan võrdusmärgi järele ühelite kohale. Et $3 \cdot 5 = 15$ ühelist, sellest näen, et kõik ühelised on jagatud. Seega sain kokku 245.

$758 : 2$

$645 : 5$

$792 : 6$

$576 : 2$

$532 : 4$

$474 : 3$

$984 : 8$

$752 : 4$

301. Kauplusse toodi nädala alguses 5 suurt vaati petrooleumi. Nädala jooksul müüdi seda 467 kg ja nädala lõpul oli veel järel 148 kg. Mitu kilo petrooleumi oli keskmiselt igas vaadis?

302. Klaasivabrikus valmistati päeva jooksul 645 pooleliitrist pudelit. Liitrilisi pudeleid valmistati 5 korda vähem. Kui palju valmistati mõlemaid pudeleid kokku?

303. Jalatsite tööstuses tehti nädalas 462 paari kingi. Saapaid tehti 3 korda vähem. Mitu paari tehti saapaid ja kingi kokku?

304. Metsatöölised kohustusid saagima nädala jooksul 900 ruumimeetrit küttepuid. Neljal esimesel päeval nad saagisid päevas 147 ruumimeetrit. Mitu ruumimeetrit päevas pidid nad saagima kahel ülejäänud päeval?

305.	574 : 2	725 : 5	528 : 3	826 : 7
	616 : 4	931 : 7	738 : 6	980 : 4
	768 : 6	904 : 4	876 : 2	936 : 8
	735 : 3	984 : 8	615 : 5	752 : 2

306.	896 : 7	732 : 4	912 : 8	736 : 2
	834 : 3	846 : 6	534 : 2	765 : 5
	685 : 5	994 : 7	652 : 4	992 : 8
	916 : 2	712 : 4	864 : 6	492 : 3

307. Isal oli 372 rubla. Ta kulutas veerandi sellest rahast mütsi ostmiseks. Mitu rubla ta kulutas? Mitu rubla jäi tal järele?

308. Rahvamaja raamatukogus oli 744 raamatut. Neist oli lugejate käes veerand kõikidest raamatutest. Mitu raamatut oli lugejate käes? Mitu raamatut oli kodus?

309. Spordiriistade vabrikus valmistati nädala jooksul iga päev 132 paari suuski. Veerand neist läks Punaarmeele, teised jagati spordiringidele. Mitu paari nädala jooksul valmistatud suuskadest läks spordiringidele?

310. Kooperatiivile toodi 5 karpi pliiatseid, igas karbis 144 pliiatsit. Pooled neist jagati ühetasa kahe kohaliku kooli vahel. Mitu pliiatsit sai kumbki kool?

311.	$2 \cdot 287$	$612 : 4$	$5 \cdot 145$	$715 : 5$
	$4 \cdot 313$	$592 : 2$	$8 \cdot 123$	$976 : 8$
	$7 \cdot 128$	$744 : 6$	$6 \cdot 139$	$872 : 2$
	$3 \cdot 269$	$771 : 3$	$2 \cdot 458$	$924 : 7$

312.	$3 \cdot 176$	$912 : 4$	$5 \cdot 153$	$812 : 7$
	$6 \cdot 123$	$538 : 2$	$7 \cdot 118$	$765 : 5$
	$2 \cdot 438$	$768 : 6$	$3 \cdot 164$	$992 : 8$
	$4 \cdot 163$	$555 : 3$	$8 \cdot 124$	$758 : 2$

313.	$3 \cdot 158 + 267$	$2 \cdot 489 - 567$	$956 : 2 + 276$
	$5 \cdot 127 - 369$	$4 \cdot 118 + 153$	$834 : 3 - 198$

314.	$2 \cdot 376 - 736 : 4$	$585 : 5 + 2 \cdot 129$
	$3 \cdot 154 + 984 : 8$	$996 : 2 - 3 \cdot 126$

6. Ülesandeid kordamiseks.

315. Õmblejate artell ostis kaht sorti riidet, üht sorti 178 m, teist 24 m vähem. Mitu meetrit riidet ostis artell?

316. Üks viljapeksumasin peksis 420 kg rukist, teine 35 kg rohkem. Mitu kilogrammi rukist peksid mõlemad masinad kokku?

317. Kooperatiiv tellis kesklaost 125 valget viihikut. Ruutudega vihikuid telliti 2 korda, aga joontega vihikuid 3 korda nii palju kui valgeid vihikuid. Mitu viihikut telliti kokku?

318. Kooperatiivis oli 960 viihikut. Pooled neist olid ruutudega vihikud ja üks neljandik joontega vihikud. Ülejäänud olid kõik valged viihikud. Mitu valget viihikut oli kooperatiivis?

319. Ühes karbis oli 123 sulge, aga teises karbis 85 sulge. Kõik need suled jagati ühetasa 2 kooli vahel. Mitu sulge sai kumbki kool?

320. Kooperatiivis oli 240 sulge. Need suled otsustati jagada 2 kooli vahel nii, et üks kool saaks 36 sulge rohkem kui teine. Mitu sulge sai kumbki kool?

321. Kooperatiivis oli 320 sulge. Neist müüdi ühele koolile 124 sulge, aga teisele koolile 2 korda vähem kui esimesele. Mitu sulge jäi siis veel järele?

322. Jaanil oli kodust kooli 258 m. Jüri koolitee oli aga Jaani kooliteest ühe kolmandiku võrra pikem. Kui pikk oli Jüri koolitee?

323. Laine koolitee oli edasi-tagasi 100 m alla kilomeetri. Kui pikk oli üks ots?

324. Raamatus on 90 lehekülge. Linda tahab selle raamatu läbi lugeda 6 päevaga, iga päev ühepalju lehekülgi. Mitme päevaga loeb Linda selle raamatu läbi?

325. Stahhaanovlane sai jaanuaris 330 rubla lisatasu, veebruaris 365 rubla. Mitme rubla võrra oli ta lisatasu veebruaris suurem kui jaanuaris?

326. Indrek ostis 7 vihikut, makstes 25 kopikat vihikust. Mitu kopikat sai ta 3-rublasest tagasi?

327. $3 \cdot 80 + 320$ $480 : 6 + 590$ $350 : 7 + 250$

$7 \cdot 90 - 70$ $840 : 2 - 60$ $960 : 2 - 160$

328. $420 + 5 \cdot 90$ $950 - 280 : 4$ $180 + 6 \cdot 15$

$680 - 7 \cdot 40$ $160 + 600 : 5$ $590 - 3 \cdot 120$

329. $427 + 58 + 136$ $516 + 229 + 83$

$85 + 294 + 375$ $463 + 78 + 186$

$346 + 194 + 263$

$63 + 694 + 108$

330. $3 \cdot 70 + 5 \cdot 82$ $2 \cdot 260 + 720 : 3$

$6 \cdot 80 - 4 \cdot 35$ $3 \cdot 180 - 640 : 2$

331. $4 \cdot 125 + 752 : 2$ $964 : 4 + 2 \cdot 87$

$6 \cdot 112 - 825 : 3$ $958 : 2 - 4 \cdot 63$

332. Linda ostis 4 kaustikut. Arve tasumisel anti talle 5-rublasest 1 rubla 60 kopikat tagasi. Mitu kopikat maksis iga kaustik?

333. Saima ostis 9 vihikut ja 3 kaustikut. Vihik maksis 25 kopikat ja kaustik 75 kopikat. Kui palju tuli tal maksta?

334. Juhan ostis 2 rubla 75 kopika eest 5 vihikut ja 2 kaustikut. Vihik maksis 25 kopikat. Mitu kopikat maksis kaustik?

335. Mikul oli 1 tšervoonets. Ta ostis joonlaua ja raamatu. Joonlaud maksis 1 rubla 25 kopikat ja raamat 3 rubla 75 kopikat. Mitu rubla sai ta tagasi?

336. Kui palju maksavad kokku 7 nurklauda ja 3 joonlauda, kui nurklaud maksab 85 kopikat ja joonlaud 1 rubla 15 kopikat?

337. Traktoristide kursustel õppis 535 meest ja naist. Neist lõpetas kursused 68 meest ja 67 naist. Kui palju kursuslasi jätkab veel õppimist?

338. Kunstinäitusel käis esimesel päeval 685 inimest, teisel päeval 9 inimest vähem kui esimesel ja kolmandal päeval 38 inimest vähem kui teisel päeval. Mitu inimest külastas näitust kolmandal päeval?

339. Koolis oli 217 õpilast. Poisse oli 25 võrra rohkem kui tüdrukuid. Kui palju oli poisse ja kui palju oli tüdrukuid?

340. Koolis oli 248 õpilast. Üks neljandik neist puudus pakase tõttu. Mitu õpilast oli kooli ilmunud?

341. Vabrik töötab kolme jaoskonnaga, igas jaoskonnas 245 töolist. Mõne aja pärast lahkus esimesest

jaoskonnast 57 töolist, aga teise jaoskonda võeti juurde 78 töolist. Mitu töolist töötas nüüd selles vabrikus?

342. NSV Liidu Ülemnõukogu valimistel oli ühes valimisjaoskonnas 469 valijat, teises 377 valijat. Nad kõik käisid hääletamas. Kui palju hääli anti mõlemas jaoskonnas kokku?

343. Detsembris, jaanuaris ja veebruaris parandati masina-traktorijaamas 508 traktorit: detsembris 209, jaanuaris 25 traktorit vähem kui detsembris. Kui palju traktoreid remonteeriti veebruaris?

344. Raudteejaamas oli 840 kotti jahu. Neist laaditi 3 vagunisse igäühte 250 kotti. Mitu kotti jahu jäi veel jaama?

$$\begin{array}{r}
 345. \quad 259 + 75 + 463 \qquad 627 + 145 + 36 \\
 \qquad 68 + 319 + 297 \qquad 528 + 85 + 196 \\
 \qquad \qquad \qquad 365 + 129 + 257 \\
 \qquad \qquad \qquad 88 + 462 + 387
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 346. \quad 345 + 278 - 467 \qquad 476 + 159 - 386 \\
 \qquad 812 - 347 + 275 \qquad 721 - 464 + 579 \\
 \qquad \qquad \qquad 187 + 536 + 198 \\
 \qquad \qquad \qquad 934 - 685 + 287
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 347. \quad 4 \cdot 207 + 172 \qquad 980 : 2 + 507 \qquad 3 \cdot 270 - 348 \\
 \qquad 6 \cdot 109 - 286 \qquad 870 : 3 - 195 \qquad 5 \cdot 150 + 164
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 348. \quad 2 \cdot 360 - 940 : 2 \qquad 748 : 4 + 8 \cdot 45 \\
 \qquad 7 \cdot 112 + 645 : 5 \qquad 852 : 3 - 4 \cdot 49
 \end{array}$$

$$349. \quad 5 \cdot 128 - 748 : 2$$

$$875 : 5 + 3 \cdot 128$$

$$3 \cdot 229 + 936 : 4$$

$$741 : 3 - 2 \cdot 98$$

350. Kolmes kapis oli kokku 812 raamatut. Kahes väiksemas kapis oli kummaski 248 raamatut. Mitu raamatut oli kolmandas kapis?

351. Ema ostis 3 m kallimat riidet, makstes 145 rubla meetrist, ja 4 m odavamamat riidet, makstes 87 rubla meetrist. Mitu rubla maksis ema kogu selle riide eest?

352. Osteti 2 m kallimat ja 5 m odavamamat riidet, kokku 801 rubla eest. Odavama riide meeter maksis 97 rubla. Kui palju maksis kallima riide meeter?

353. Vabrikus oli 225 meesstahhaanovlast ja 175 naisstahhaanovlast. Neljandik neist sai preemiaks tasuta puhkuse sanatooriumis, pooled said rahalist preemiat. Kui palju töölisi premeeriti?

354. Pioneeride suvelaagris olid kõik pioneerid jagatud 8 rühma. 5 rühmas oli igäühes 53 pioneeri, aga 3 ülejäänud rühmas igäühes 48 pioneeri. Mitu pioneeri võttis laagrist osa?

355. Pioneeride suvelaagris oli 460 pioneeri. Kõik nad olid jagatud 7 rühma. 4 rühmas oli igäühes 64 pioneeri. Mitu pioneeri pidi olema igas ülejäänud rühmas?

356. 127 pioneeri jagati nii kahte rühma, et ühte rühma sai 3 pioneeri rohkem kui teise. Mitu pioneeri sai kummassegi rühma?

357. Asulas oli 785 elanikku. Naissoost elanikke oli 65 võrra rohkem kui meessoost elanikke. Kui palju oli elanikke kummastki soost?

358. Suusataja jõudis tunnis edasi 8 km. Kui palju ta jõudis edasi poole tunniga? Kui palju ta jõudis edasi kahe ja poole tunniga?

359. Jalgrattur jõudis tunnis edasi 15 km. Mitu minutit kulus tal 1 km sõitmiseks? Mitu tundi ja mitu minutit kulus tal 35 km sõitmiseks?

360. Pioneerid olid matkal kella 7.40 kuni kella 9.50. Kui kaua kestis matk?

361. Kino algab kell 17.30 ja kestab 2 tundi. Mis kellaajal lõpeb kino?

362. Leivatööstusse veeti kahe autoga jahu. Üks meist tegi 5 voori, tuues iga vooriga 38 kotti, teine tegi 6 voori, tuues iga vooriga 36 kotti. Mitu kotti jahu tõid mõlemad autod kokku?

363. Isa ostis 6 m riidet, makstes 128 rubla meetrist. Arve tasumiseks ta andis 16 viietšervoonetsist. Mitu rubla sai ta tagasi?

364. Ema ostis 4 m riidet. Arve tasumiseks andis ta 17 kolmetšrvoonetsist ja sai 18 rubla tagasi. Kui palju maksis riide meeter?

$$\begin{array}{r} 365. \quad 523 + 48 + 167 \\ \quad \quad 76 + 258 + 564 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 89 + 527 + 385 \\ 684 + 95 + 117 \end{array}$$

$$469 + 228 + 64$$

$$367 + 86 + 257$$

$$\begin{array}{r}
 366. \quad 276 + 185 - 363 \qquad 845 - 689 + 475 \\
 \qquad 923 - 547 + 286 \qquad 368 + 464 - 578 \\
 \qquad 157 + 29 + 157 \\
 \qquad 439 + 358 + 94
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 367. \quad 3 \cdot 280 - 576 \qquad 736 : 4 + 674 \qquad 4 \cdot 128 - 246 \\
 \qquad 7 \cdot 123 + 89 \qquad 368 : 2 - 97 \qquad 2 \cdot 198 + 368
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 368. \quad 6 \cdot 124 - 532 : 4 \qquad 846 : 3 + 4 \cdot 137 \\
 \qquad 3 \cdot 219 + 858 : 3 \qquad 872 : 2 - 3 \cdot 119
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 369. \quad 5 \cdot 97 + 762 : 6 \qquad 8 \cdot 116 - 972 : 4 \\
 \qquad 2 \cdot 398 - 994 : 7 \qquad 5 \cdot 137 + 864 : 8
 \end{array}$$

Sisukord:

	Lk.
1. Arvud 100—1000	3
2. Peast liitmine ja lahutamine	13
3. Kirjalik liitmine ja lahutamine	30
4. Peast korrutamine ja jagamine	40
5. Kirjalik korrutamine ja jagamine	47
6. Ülesandeid kordamiseks	53

1. trükk.

Vastutav toimetaja Joh. Käis. Ladumisele antud 2. II 1946. Trükimisele antud 2. IV 1946. Trükiarv 19200 eks. Paber $56 \times \frac{1}{16}$. Trükitähti trükipoognas 24960. Arvutuspg. 2,25. MB 02631. Tellimise nr. 240. Trükikoda „Hans Heidemann“ Tartus, Vallikraavi 4.

На эстонском языке.

Ю. Каллак, Математика для II класса.

Rbl. 2. —

A-15922

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00496231 4